

Lietuva švenčia įstojimo į UNESCO 25-metį

Hum. m. dr. Daiva Tamošaitytė. Lietuva švenčia savo narystės UNESCO 25-metį. Šioje organizacijoje ji dalyvauja nuo 1991 metų, yra ratifikavusi svarbiausias UNESCO konvencijas. Dešimt kultūros, gamtos ir dokumentinio paveldo vertybių yra pripažintos pasauliniu mastu ir įrašytos į UNESCO sąrašus. Šia proga Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija išleido leidinį „Skiepyti taikos idėją žmonių sąmonėje...“, kuriame įvairių sričių mokslininkai išdėstė per tą laikotarpį pasiektus rezultatus ir išreiškė būsimus lūkesčius.

Vykdamas konvencijų nuostatas, kultūrų įvairovės apsauga ir skatinimas, ryšio tarp valdžios ir bendruomenių stiprinimas yra vieni svarbiausių prioritetų. Pasak Vilniaus universiteto Teisės fakulteto ir Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto lektorės dr. Erikos Leonaitės, „ilgą laiką buvusi finansinės paramos gavėja, Lietuva tapo paramos teikėja ir lygiavertė partnerė įgyvendinant šios organizacijos misiją“. Šio postulato svarbą patvirtino šia proga Nacionalinėje filharmonijoje spalio 30 dieną surengtas iškilmingas labdaros koncertas, kurio metu surinktos lėšos bus skirtos Afrikos mergaičių lavinimui. Kodėl būtent taip Lietuva paminėjo svarbią sukaktį? Todėl, kad UNESCO globalieji prioritetai šiuo metu yra sklaidi Afrikos regiono raida ir lyčių lygybės įgyvendinimas.

Pateiksime keletą svarbesnių išvalgų iš leidinio. Neseniai Anapilin išėjęs dr. Leonidas Donskis straipsnyje teigia, kad „be dialogo nėra ir negali būti pačios civilizacijos, ir kad UNESCO tai supranta kaip *savo raison d'être*“. Tokio dialogo – tarp valdžios ir bendruomenių – svarbą regi Vilniaus dailės akademijos UNESCO Kultūros vadybos ir kultūros politikos katedros lektorė Rėda Brandišauskienė: „Vykdamas valstybinę nematerialaus paveldo apsaugą, nuolatinis atviras valdžios institucijų dialogas su vietos bendruomenėmis turi esminę reikšmę – kitu atveju rizikuojama pernelyg sureikšminti konkrečios tradicijos išraiškos formą ar kraštovaizdį, nepagrįstai konservuojant, atskiriant juos nuo žmogaus, net priešpriešinant gyvajai tęstinei tradicinei intuityjai, kuri yra tikroji vertė ir vietos bendruomenės neretai gali būti labai kūrybiškai panaudota, prisitaikant prie besikeičiančios aplinkos“. Kadangi pagal 1994 metų UNESCO „Naros

autentiškumo dokumentą“ atsakomybė už kultūros paveldą ir jo priežiūrą tenka ją sukūrusiai bendruomenei – ir ši atsakomybė nėra vien teisinė, tai ir „moralinis įsipareigojimas dabarties ir ateities kartoms“ – matyti, kad esamo dialogo kol kas nepakanka šioms pareigoms vykdyti dėl suvaržytų arba silpnai funkcionuojančių bendruomenių savivaldos teisių, menko finansavimo ir kitų priežasčių, nepriklausančių nuo bendruomenės narių. Todėl vienas neatidėliotinių UNESCO remiamų siekių yra skatinti valstybės institucijas bendradarbiauti su bendruomenėmis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir pripažinti jų lygiavertį vaidmenį.

Švietimo sferoje taip pat daug dalykų tėra norimi, o ne esami. UNESCO 2013 metų „Globali darnaus vystymosi švietimo programa“ numato gaires iki 2030 metų. Pasak Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos darnaus vystymosi švietimo ekspertės dr. Laimos Galkutės, čia svarbus ir mokytojo, ir mokyklos, kurioje gimsta ateities visuomenės modelis, vaidmuo; prisimindama prof. Meilės Lukšienės indėlį autorė teigia, kad „Lietuvos švietimo koncepcija – pirmasis nepriklausomos valstybės švietimo strateginis dokumentas, grindžiamas tautinės mokyklos nuostata“ (šia nuostata pabrėžiama švietimo kaip socialinių reformų pagrindo reikšmė). Čia tenka konstatuoti, kad XV vyriausybės liberalų deleguoto švietimo ministro iniciatyva vykdyta „krepšelinė“ reforma prasilenkia su tautinės mokyklos idėja ir iki šiol mokymo kokybės, demokratiško studijų prieinamumo problemų neišsprendė. Kitas postulatas, jog „sprendžiant darnaus vystymosi problemas ir siekiant inovatyvių pokyčių (ne vien švietimo sistemoje) ypač pageidautinas ir laukiamas mokslininkų indėlis“, turėtų būti imamas domėn turint galvoje vis blogėjančią mokslo darbuotojų, pirmiausia humanitarinių mokslų, padėtį.

Dėl uždaromų mokyklų, menkų atlyginimų nuolat streikuoja ne tik Lietuvos mokytojai, bet spalio pabaigoje Vilniuje į gatves išėjo ir mokslo institutų darbuotojai, vėliau pateikę peticiją, kurioje nurodoma, jog, nepaisant Vyriausybės įsipareigojimo mokslo tyrėjų ir dėstytojų užmokestį padidinti 80 procentų iki 2020 metų, kitiems metams, kaip ir iki šiol, biudžete didinimas nenumatytas. Konstatuojama, jog „skurdūs tyrėjų ir dėstytojų atlyginimai nėra tik mokslo bendruomenės problema. Vargana mokslininko socialinė padėtis demotyvuoja gabius jaunos žmones rinktis mokslinę akademinę karjerą, todėl ateityje neišvengiamai kris Lietuvos aukštojo mokslo kokybė, o kartu su ja prastės visų sričių specialistų rengimas, mokytojų kvalifikacija bei vidurinio ir pradinio

ugdymo kokybė.

Aukštasis mokslas yra vienas iš svarbių šalies pažangą ir konkurencingumą bei visuomenės gerovę užtikrinančių veiksnių, todėl visos savo ateities viziją turinčios valstybės didina finansavimą moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai. Savo ruožtu Lietuvoje per dvidešimt metų net du kartus buvo sumažintas mokslo ir studijų biudžetinis finansavimas skaičiuojant bendrojo vidaus produkto (BVP) procentais (nuo 1,2 proc. 1998 m. iki 0,6 proc. 2015 m.). Užtuot didinus aukštojo mokslo finansavimą, plečiama mokslo biurokratijos sistema, kuriai išsekvojama daug lėšų, bet mokslo kokybė nuo to negerėja. Sistemingas aukštojo mokslo žlugdymas žada Lietuvai vienintelę perspektyvą – likti pigios nekvalifikuotos darbo jėgos tiekėja Vakarų Europos šalims.“ (Peticijos autorė Viktorija Šeina-Vasiliauskienė)

Pernelyg didelis švietimo institucijų liberalizavimas, vadovaujantis Laisvosios rinkos instituto rekomendacijomis humanitarinių mokslų produkciją seikėti verslo matais, sumažinus vykdytojų kontrolę ir vis labiau įtvirtinant prekybinį konkurencingumo tarp švietimo darbuotojų modelį, sudaro sąlygas nesąžiningai konkuruoti. Tai yra, verslo modeliai taikomi sritims, kurios iš principo turėtų funkcionuoti autonomiškai, būti orientuotos ne į pelną, o svarbiausių kultūrinių humanitarinių idėjų strategavimą ir būti globojamos valstybės. Lietuvai liberalus Amerikos ekonominis modelis netinka dar ir dėl to, kad jos rinka per maža, todėl privačios mokymo ar mokslo įstaigos reikiamo švietimo lygio neužtikrins (geriausiu atveju privačiai švietimas gali būti remiamas iki 30 nuošimčių). Dėl įvairių priežasčių atsiranda nelygios sąlygos per konkursus darbo vietai užimti, dažnai naudojamosi įstatymų spragomis ir asmeniniais, bet ne viešojo gėrio interesais norint užsitikrinti individualią ar net politinę ir ideologinę naudą. Visos šios sistema virtusios ydos toli gražu neatspindi 2015 metais priimtos JT rezoliucijos, kurią pasirašiusi ir Lietuva išsipareigoja „užtikrinti visa apimančią ir lygiavertę kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“. Todėl kito straipsnio autorės, Lietuvos mokslo tarybos pirmininko pavaduotojos dr. Rūtos Petrauskaitės iškelta laisvųjų tyrimų ir mokslo politikos priešpriešos problema, ginant mokslo politikus, kurie esą „tyrimų nevaržo, nespraudžia į prioritetų rėmus, o per konkursinio finansavimo mechanizmus paremia geriausius tyrėjus ir jų institucijas“, prieštarauja empiriniam patyrimui, nes konkretūs atvejai ir pažeidimai tokį teiginį koreguoja.

Grįžtant prie kultūros apsaugos temos, kritiškesniu, atviresniu pobūdžiu pasižymi

Lietuvos ambasadoriaus prie UNESCO dr. Arūno Gelūno tekstas, kuriame teigiama, jog kultūrinė įvairovė „nėra savaime suprantama duotybė“, nes „daugelyje (o gal net daugumoje) pasaulio valstybių ši įvairovė patiria rimtus iššūkius ir drastišką apribojimą; viena vertus, savitos nacionalinės kultūros patiria akivaizdų globalizacijos, standartizacijos ir suprekinimo iššūkį, bet, kita vertus, liudijame brutalų kultūrų raiškos įvairovės ribojimą, žodžio laisvės varžymą, menininkų ir žurnalistų persekiojimą, įkalinimą, smurtą prieš juos“. Vertingas jo pastebėjimas, kad „net ir tie, kurie nuolat ragina nepainioti meno ir politikos, pagaliau turi pripažinti, kad daugelis šiandien iškylančių situacijų negali būti ramia širdimi paliktos savieigai“. A. Gelūnas akcentuoja 2005 metų „Konvencijos dėl kultūrų raiškos įvairovės ir skatinimo“ politinį pobūdį laikydamas ją konvencija dėl kultūros politikos bendrąja prasme. Su jau aptartų tekstų vertinimu glaudžiai susijęs teiginys apie tai, kad kultūros ekspertai, politikai ir diplomatai deda pastangas atkreipti pasaulio visuomenių dėmesį į kultūros kūrinių *kitokią pobūdį*, būtinybę jiems taikyti ekonomines išimtis, taip pat taikyti vadinamąją „kultūrinės išimties taisyklę“, antraip vargu ar pavyks apsaugoti kultūrų įvairovę, o „visas šiuolaikinio humanizmo projektas tampa labai abejotinas“. Visiškai nepritempiant galima pasakyti, jog toks požiūris turi būti taikytinas ir humanitarinių mokslų, ne tik menų atžvilgiu.

Kituose straipsniuose liečiamos materialaus ir nematerialaus, dokumentinio ir kitokio paveldo svarbios temos. Vis atkreipiamas dėmesys į Lietuvos dar neratifikotą Faro konvenciją (dėl to kyla nemaža teisinės painiavos bei skirtingų institucijų kompetencijos ribų neapibrėžtumo, žr. Evelina Karalevičienė, „Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencijos globalumas ir reikšmė“) arba LR įstatymų neatitikimą UNESCO konvencijų nuostatų įgyvendinimui (žr. dr. Vladas Žulkus, „Povandeninio kultūros paveldo saugojimo aktualijos Lietuvoje“). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Faro konvencija paveldą laiko ne baigtiniu, kaip įprasta, bet besitęsiančiu reiškiniu. Įdomi šioje vietoje E. Karalevičienės išdėstyta mintis, jog Kanadoje konvenciją papildžiusi deklaracija apie vietos dvasios svarbą ragina suprasti, kad „*genius loci* raidą lemia pokyčių ir bendruomenių tęstinumo poreikiai“. Kitaip sakant, paveldas yra kuriamas ir toliau, o ne tik archyvuojamas ir uždaromas muziejuose. Savo ruožtu, pasak Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų instituto direktoriaus doc. Dr. Arvydo Pacevičiaus, tradicinį dokumento gyvavimo ciklą papildė naujos šiuolaikinių technologijų amžiaus diktuojamos galimybės, kurios leidžia įpaveldinimą, interpretaciją, reprezentaciją, atminties konstravimą, socialinę sklaidą. Iš pateiktos analizės matyti, kad vykdant

skaitmeninę repatriaciją (pageidautina, šalia daiktinės) būtina rengti sutelktines tarptautinio ir nacionalinio lygmens paraiškas, kad kuo daugiau istorinę atmintį liudijančių dokumentų būtų grąžinta į Lietuvą ir pateikta visuomenės priėjimui, kartu vykdant UNESCO 1992 metų „Pasaulio atminties“ programą.

Lietuvos dalyvavimas UNESCO darbe reikšmingas daugeliu aspektų, pirmiausia dėl galimybės atstovauti mūsų kultūrai aukščiausiu tarptautiniu lygmeniu, dėl turimų išteklių ir veiklos metodiškos analizės ir tikslų, bendrų visai žmonijos ateičiai, formulavimo.

Kalbiname Lietuvos Nacionalinės UNESCO komisijos pirmininką Romą Pakalnį:

Kada pradėjote dirbti UNESCO?

Su UNESCO veikla susidūriau 1974 m. pabaigoje, kai mano mokslinio darbo vadovas dr. Kazys Eringis tapo Lietuvos tarptautinės programos „Žmogus ir biosfera“ (MAB) respublikinio komiteto moksliniu sekretoriumi, o pirmininku – akademikas Leonardas Kairiūkštis. Šį komitetą patvirtino Lietuvos mokslų akademijos Gamtos ir visuomenės mokslų koordinavimo taryba 1974 m. gruodžio mėn. Programoje buvo numatyta vystyti 10 tarptautinių projektų, kuriais buvo siekiama reguliuoti ir optimizuoti žmogaus ir gamtos santykius, mažinti žmonių veiklos neigiamą įtaką gamtos procesams. Programos komitete dirbo 21 žinomiausias Lietuvos mokslininkas, kiekvienas jų turėjo mokslo žinių apie skirtingos ūkinės veiklos įtaką atskiriems kraštovaizdžio komponentams. Kurį laiką buvau jaunas šios komandos „nežinomas kareivis“, kuris jau tuomet žinojo mūsų mokslininkų atliktų darbų svarbą siekiant išsaugoti gamtos vertybes. Bent penkerius metus mūsų komitetas neturėjo galimybės tiesiogiai kontaktuoti su UNESCO centru Paryžiuje, bet vėliau daugiausia akademiko L. Kairiūkščio sugebėjimų ir aktyvumo dėka apie mus sužinojo Taikomasios sistemų analizės institutas (Austrija), kur buvo pristatyti ir itin palankiai įvertinti Lietuvos mokslininkų vykdomų projektų moksliniai rezultatai.

Kai 1981 metais iš sovietinio mokslinio laivo į politinę emigraciją Seišelių salose pasitraukė Kazys Eringis, man teko atsakomybė būti programos „Žmogus ir biosfera“ moksliniu sekretoriumi iki pat Nepriklausomybės atkūrimo ir dar vėliau. 1982 metais mūsų komitetas tapo Nacionaliniu programos „Žmogus ir biosfera“ komitetu. Maskvos pareigūnai abejojo dėl nacionalinio, bet pagaliau

sutiko, nes darbai jau buvo žinomi pasaulyje. Kadangi iki M. Gorbačiovo laikų nebuvo leidžiamas išvykti į bet kokį užsienį, buvo proga dirbti Lietuvoje Lietuvos labui. Logiška programos „Žmogus ir biosfera“ šaka buvo Lietuvos kompleksinės gamtos apsaugos schemos parengimas, joje buvo parodytas Lietuvos artėjimas prie ekologinės katastrofos ir pagrįsta pareiga stabdyti beatodairišką ir aplinkai žalingą agresyvią ūkinę veiklą. Schemos svarstymas užtruko dvejus metus, bet 1986 metais ji buvo patvirtinta tuometinės valdžios. Laikas ir darbai rodė permainų būtinumą, kol jos subrendo pasireikšdamos politinės Nepriklausomybės atkūrimu 1990 metais. Laikaisi įsitikinimo, kad UNESCO – tai žmonės, o man kaip piliečiui subręsti padėjo UNESCO Tarptautinė programa „Žmogus ir biosfera“, pavirtinta XVI Generalinėje asamblėjoje (1970 m.).

Kaip galite apibūdinti Lietuvos pasiekimus šioje organizacijoje per ketvirtį amžiaus?

Ketvirtį amžiaus Lietuva visą laiką buvo aktyvi UNESCO narė. Sovietinės okupacijos metu vargu ar buvo galima įsivaizduoti, kad Pasaulio paveldo sąraše bus Vilniaus istorinis centras (1994), Kuršių nerija (pateikta kartu su Rusijos Federacija, 2000), Kernavės archeologinė vietovė (2004), Struvės geodezinis lankas (pagal bendrą 10 Europos valstybių paraišką, 2005). Trakų istorinis nacionalinis parkas įrašytas į Preliminarųjį pasaulio paveldo sąrašą. Prasidėjo tarptautinės konsultacijos dėl moderniosios Kauno architektūros pateikimo UNESCO vertinimui. 2008 m. įsigaliojo Nematerialaus žmonijos kultūros paveldo konvencija, bet tarptautinį UNESCO pripažinimą dar anksčiau įgijo Kryždirbystė ir kryžių simbolika Lietuvoje (2001), Dainų ir šokių švenčių tradicija Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje (2003). Šiandien Reprezentatyviajame žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąraše be minėtųjų yra įrašytos lietuvių polifoninės dainos „sutartinės“. Sakykite, kas galėjo patikėti, kad Adučiškio apylinkių ar kitų Lietuvos regionų polifoninės sutartinės taps prieinamos ir vertinamos visame pasaulyje.

UNESCO minimų sukakčių kalendoriuje jau galime rasti beveik dešimtį Lietuvos kultūrai nusipelnusių asmenybių, pradedant Martynu Mažvydu, Ignu Domeika, Mikalojumi Konstantinu Čiurlioniu, Meile Lukšiene. UNESCO pasaulio atminčiai prikėlė politiką ir diplomatą Mykolą Kleopą Oginskį, „Metų“ kūrėją Kristijoną Donelaitį, semiotikos kūrėją Julijų Greimą. Tikėkime, kad šiame kalendoriuje rasis ir naujų pavardžių.

Lietuvai aktuali ir UNESCO Programa „Pasaulio atmintis“, nes dar 2009 m. į Tarptautinį registrą „Pasaulio atmintis“ įrašytas „Baltijos kelias“, sujungęs trijų valstybių piliečius laisvės vardan, Radvilų archyvai ir Nesvyžiaus bibliotekos kolekcija, kadaise buvusi Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės archyvu, Meksikos aškenazių bendruomenės tyrimų ir dokumentacijos centro kolekcija (XVI-XX a.). Nuveiktų darbų sąrašą būtų galima tęsti kad ir paminint Žuvinto biosferos rezervato įrašymą į tarptautinį biosferos rezervatų tinklą. Tai jau šiuolaikinė programos „Žmogus ir biosfera“ tąsa.

Nes verta dar kartą pakartoti, kad UNESCO – tai žmonės. Ypač pažymėtina pirmosios mūsų ambasadorės prie UNESCO Ugnės Karvelis veikla. Būtent ji pasiūlė pasauliniu mastu saugoti ne tik materialųjį kultūros ir gamtos paveldą, bet ir nematerialųjį, arba dvasinį. Didelio palaikymo Lietuvoje ir Paryžiuje sulaukė ambasadorė Ina Marčiulionytė, siekusi ir turėjusi galimybių tapti netgi UNESCO generaline sekretore, bet Vilniaus valdininkija nusprendė liepti atsiimti savo kandidatūrą. Ambasadorius dr. Arūnas Gelūnas taip pat dar tebegyvena kūrybingo darbo Paryžiuje išpūdžiais. Paryžius Paryžiumi, bet visas parengiamasis darbas dirbamas čia, Lietuvoje. Džiaugiuosi, kad Lietuvoje yra entuziazmo ir siekių Lietuvos vardą garsinti vienoje reikšmingiausių tarptautinių organizacijų.

Ką dar, jūsų nuomone, galima būtų įtraukti į saugotino paveldo sąrašą?

Naujų objektų išryškėjimui ir įvertinimui reikalinga įgudusių Lietuvos gamtos ir kultūros žinovų iniciatyva arba veikla. Deja, mūsų politikai mokslinius tyrimus orientuoja ne tiek į krašto poreikius, kiek į lenktynes su pasaulinio mokslo korifėjais. Tad aš galiu remtis tik kažkada seniau atliktų tyrimų išvadomis. Gal vertėtų pagalvoti, kaip pristatyti Čepkelių-Katros pelkyną ir įrodyti, kad tai svarbus, gana gerai išlikęs gamtos paveldo objektas, o iš svarbių kultūros paveldo objektų sąrašo bandyčiau pristatyti lietuvių sukurtos piliakalnių kultūros fragmentus ar visumą. Bet, kaip teisingai sakoma, „svarbiausia yra mintis“. Reikia dirbti ir darbas parodys, kas ko vertas.

Per iškilmingą minėjimą-koncertą, kuriame dalyvavo Jo Ekscelencija Prezidentas Valdas Adamkus, ministras pirmininkas Audrius Butkevičius, Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, ambasadoriai, kiti gerbiami svečiai buvo perskaityti LR Prezidentės Dalios Grybauskaitės sveikinimo žodžiai: „Gerbiamieji, sveikinu visus su gražia sukaktimi – Lietuvos narystės UNESCO 25-mečiu. Jau atkuriant Nepriklausomybę buvo aišku, kad grįžtame į Europą ir pasaulį ne tik

politinės, bet ir kultūrinės integracijos kryptimi. Kitaip būti ir negalėjo: tarp Nepriklausomybės ekspertų buvo daug ryškių kultūros asmenybių. Ir jų, ir daugelio kitų žmonių nuopelnas, kad šiandien mūsų kultūra, jos paveldas, mūsų gamtos ir istorijos vertybės yra plačiai pripažintos ir UNESCO: Vilniaus istorinis centras, Kuršių nerija, Kernavė, unikali kryždirbystės tradicija, sutartinės, dainų ir šokių šventės. Visa tai ir dar daugybė puikių dalykų turi išlikti kaip aktualus ir gyvas paveldas. Dėkoju jį saugantiems ir toliau kuriantiems. Visiems linkiu didelių darbų ir didelės sėkmės“.

Žodį tarė Lietuvos ambasadorius prie UNESCO Arūnas Gelūnas: „Ši narystė Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijoje tarsi atspindi etapą po etapo, dešimtmetis po dešimtmečio mūsų pačių civilizacinę raidą, politinę brandą, ir šiandien galime drąsiai tarti, kad Lietuva yra visateisė, stipri, ambicinga – nesvarbu, kad maža – tarptautinės bendruomenės narė. Šiandien visi kartu atversime labai ypatingą mūsų istorijos puslapį. Iki šiol būta labai mažai arba visai nebūta, kad Lietuva nebūtų paramos gavėja, o pati teiktų paramą. Šiandien ši parama bus suteikta subsacharinės Afrikos regionui, kuris vargsta, kuriame yra daug klimato, politinės raidos iššūkių, apie 16 milijonų mergaičių negali gauti išsilavinimo. Šios dienos surinktos lėšos pasieks šio regiono mergaites. Manau, kad tai nepaprastai didus humanitarinis aktas, kuris vyksta mūsų valstybėje ir ženklina mūsų kaip visuomenės, kaip valstybės neabejotiną vardą“.

Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos pirmininkas Romas Pakalnis pasveikino Prezidentą Valdą Adamkų, kuris yra UNESCO geros valios ambasadorius žinių visuomenei, sakydamas, kad „visais Jo gyvenimo etapais buvo galima pasimokyti – kaip išvalyti didžiuosius Amerikos ežerus, kurti kitonišką Lietuvos politinį žemėlapi“. Buvo pagerbta UNESCO būstinės Paryžiuje atstovė, galbūt daugiausiai prie Lietuvos veiklų UNESCO prisidėjusi šviesaus atminimo Lietuvos valstybės ir visuomenės veikėja, literatūros kritikė, rašytoja, vertėja, ambasadorė Ugnė Karvelis, diplomatai, kurių dėka Lietuva tapo ryškia ir matoma valstybe, iš paramos gavėjos virtusia donore, lygiaverte UNESCO partnere.

Šį vakarą neatlygintinai koncertavo viena ryškiausių operos scenos primadonų Violeta Urmana (Urmanavičiūtė), kuriai nuo šių metų kovo 7 dienos suteiktas UNESCO menininkės taikai vardas, taip pat italų tenoras Alfredo Nigro ir Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, diriguojamas Modesto Pitreno. Mecosoprano ir soprano partijas garsiausiose koncertų scenose atliekanti žvaigždė padainavo princesės de Bouillon ariją iš Francesco Cilea operos „Adriana

Lecouvreur“, Fides ariją iš Giacomo Meyerbeerio operos „Pranašas“, Dalilos ariją iš Camille Saint-Saënso operos „Samsonas ir Dalila“, Didonės ariją iš Hectoro Berlioza operos „Trojėnai“, o A. Nigro - grafo Loriso ariją iš Umberto Giordano operos „Uždrausta meilė“ ir Kavaradosio ariją iš Giacomo Puccini operos „Toska“. Jau senokai viešėjusi Tėvynėje solistė vėl stebino sutelktu sceniniu įvaizdžiu, unikalaus tembro skambiu nušlifotu balsu, dramatinį talentą visa jėga atskleidusi po orkestro atliktos Berlioza operos „Benvenuto Cellini“ uvertiūros - atlikusi ilgą, sudėtingą finalinę sceną iš Richardo Wagnerio operos „Dievų žuvimas“.

Lietuvos narystės UNESCO 25-mečiui skirtame koncerte dalyvavo Violeta Urmana, Alfredo Nigro, Modesto Pitreño diriguojamas Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Dmitrijaus Matvejevo nuotr.

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

